

بهداشت و صیانت از محیط زیست

دانشکده فنی و حرفه ای آستانه اشرفیه

فایل شماره دو / بهار ۱۳۹۹

مدرس: پیام رحیمی

غیر قابل تفکیک بودن بهداشت عمومی از پزشکی بالینی و اصلاح بخش بهداشت

حفظ تندرستی به هنگام سلامت و بازگرداندن آن در زمان بیماری که در اوائل هزارهٔ دوّم میلادی در کلام گهربار شیخ الرئیس ابن سینا متبلور و در صفحهٔ اول دائرةالمعارف قانون در طب، نقش بسته است پیام جاوید و پویای آن دانشمند عظیم‌الشان، مبنی بر غیرقابل تفکیک بودن بهداشت عمومی از پزشکی بالینی و غیرقابل تجزیه بودن علوم پایه از علوم بالینی و جدایی ناپذیر بودن متولیان حرفه‌های پزشکی اعم از علوم پایه، علوم بالینی، پیراپزشکی، دامپزشکی، محیط زیست و . . . می‌باشد.

اصلاح بخش بهداشت

حتی در بهترین شرایط، اگر سازمانی روزی بر پایه واقعیت‌های موجود و در پاسخگویی به نیازهای جامعه بر پا شود به تدریج با تغییر شرایط بیرونی توان پاسخگویی خود به نیازهای جدید را از دست می‌دهد و لذا برای آنکه همواره پویا و جوان باقی بماند، باید اقدام‌های اصلاحی در نقطه‌ای مطلوب از منحنی عمر آن به اجرا در آید تا بتوان تعامل با محیط و سازگاری با نیازهای جدید فرد، خانواده و جامعه را از دست ندهد

بیوتروریسم و دفاع بیولوژیک

دفاع بیولوژیک

هدف اصلی بحث در مورد اهمیت بهداشتی بیوتروریسم، آگاهی از سوء استفاده تروریسم دولتی کشورهای افزون طلب و دولت‌های متجاوز از عوامل بیولوژیک، علیه ملت‌های تحت ستم، به منظور ارباب (برهم زدن بهداشت روان و امنیت) یا کشتار انسان‌ها و نابودی و اضمحلال اقتصاد (گیاهان و حیوانات مفید) و عواقب ضد بهداشتی این اقدامات و همچنین کسب دانش و مهارت لازم به منظور پیشگیری و مقابله با این پدیده شوم میباشد و به همین دلیل امروزه میکروبیولوژیست‌ها، اپیدمیولوژیست‌ها، متخصصین بیماری‌های عفونی، دامپزشکان و بسیاری از رشته‌های مرتبط با پزشکی و بهداشت، بار دیگر با علاقه و اشتیاق وافری به مطالعه و مرور بیماری‌های ریشه‌کن شده، کنترل شده، کمیاب و نایاب و بعضاً نوپدید و بازپدید، نشان می‌دهند و با تشکیل کنگره، سمینار و پانل‌های مرتبط با دفاع بیولوژیک به نوآموزی و بازآموزی این بیماری‌ها مبادرت کرده و به ارتقای آگاهی‌های بهداشتی خود می‌پردازند.

نوپدیدی و باز پدیدی بیماری ها

• به عنوان مثال ویروس جدید کرونا COVID-19

نوپدیدی و باز پدیدی بیماری ها

در گذشته‌ای نه چندان دور، شعار بهداشت برای همه تا سال ۲۰۰۰ را سر می‌دادند و امیدوار بودند با رعایت موازین بهداشتی، واکسیناسیون، علیه بیماری‌های عفونی، واجد واکسن، و بهبود استانداردهای زندگی، به زودی موفق به ریشه‌کنی این بیماری‌ها می‌شوند و از طرفی بر این باور بودند که گذار اپیدمیولوژیک یعنی عبور از مرحله مرگ و میر ناشی از بیماری‌های عفونی و رسیدن به مرحله‌ای که اینگونه بیماری‌ها دیگر جزو معضلات اصلی بهداشت عمومی به حساب نیامده و اغلب موارد مرگ و میر را بیماری‌های غیرمُسری به بار خواهند آورد. ولی نه این پدیده یک طرفه، اتفاق افتاد و نه آن شعار نویدبخش! تحقق یافت. زیرا طی سه دهه گذشته دهها بیماری نوپدید، پا به عرصه وجود گذاشت و دهها بیماری کنترل شده قدیمی، مجدداً طغیان نموده، بازپدید گردید و بهداشت عمومی را حتی در جوامع صنعتی پیشرفته، به مخاطره انداخت و زنگ خطر آماده باش همیشگی را با آهنگی پرتنین، برای دست اندرکاران تامین بهداشت عمومی به صدا در آورد...

ویروس کرونا (کووید ۱۹) چیست؟ نمونه ای از بیماری نوپدید اواخر 2019 و شیوع در سال 2020 است

- **COVID-19** یک گونه جدید ویروس کرونا است که قبلاً در انسان شناخته نشده بود. این ویروس برای اولین بار در ووهان چین شناخته شد و در آنجا باعث شیوع وسیع و مداومی در کل جهان شده است.
- هنوز چیزهای زیادی هست که باید در باره نحوه شیوع کووید ۱۹ و شدت آن و ویژگی‌های دیگر ویروس فرا گرفته شود؛ پژوهش‌های اپیدمیولوژیک و بالینی در جریانند.
- شیوع عفونتهای جدید ویروس کرونا بین مردم همیشه باعث نگرانی بهداشت عمومی است. اوضاع به سرعت در حال تحول است.

پزشکی جغرافیایی ایران

تاریخچه پزشکی جغرافیایی

پزشکی جغرافیایی، علمی است که به شناخت عوامل طبیعی و اقلیمی موثر بر سلامت و بیماری انسان می‌پردازد و بر خلاف تصور جهان غرب، شاخه جدیدی از جغرافیا نیست بلکه سابقه دیرینه‌ای دارد و در نوشته‌های پزشکی اوائل هزاره دوم میلادی در کشور ایران و بویژه در **دائرةالمعارف پزشکی قانون ابن سینا** به طور مفصل در باره انتشار جغرافیایی بسیاری از بیماری‌های مُسری و غیرمُسری و تاثیر شرایط اقلیمی بر سلامت و بیماری و حتی نوع بیماری‌ها و شیوع و بروز آن‌ها توضیح داده شده است.

شایان ذکر است که هرچند پدیده جهانی شدن و مسافرت‌های سریع، بسیاری از این مرزها را درهم شکسته و تدریجا پزشکی جغرافیایی به مفهومی که ذکر شد را کم رنگ و کم رنگ‌تر می‌نماید ولی هنوز جا دارد سلامت و بیماری را بر صفحه جغرافیا نیز مطالعه و به رفتارهای بهداشتی متناسبی دست یابیم...

اقلیم های پنجگانه در سطح جهان

اقلیم های پنجگانه در سطح جهان از دیدگاه ابن سینا

- اقلیم اوّل، منطقه استوایی
- اقلیم دوّم، منطقه گرمسیری
- اقلیم سوّم، منطقه نیمه گرمسیری
- اقلیم چهارم، منطقه معتدله
- اقلیم پنجم، منطقه قطبی

وی معتقد بود که ساکنان اقلیم چهارم، دارای معتدل ترین مزاجند. ضمناً مردمان اقلیم چهارم با سکنه اقلیم دوّم و سوّم، متفاوتند، زیرا در اقلیم دوّم و سوّم، خورشید گاهی در بالای سر آنان و نزدیک به آنها است و از گرمی تابش خورشید، بهره مند می شوند و گاهی خورشید دور است و از گرمای آن بی نصیبند و به همین ترتیب این مردم نسبت به اقلیم پنجم، معتدل المزاج ترند.

تقسیم بندی ایران به مناطق مختلف از نظر پزشکی جغرافیایی و شعر مولوی

- مناطق ساحلی خزر غربی، مرکزی و شرقی
- مناطق ساحلی خلیج فارس و دریای عمان غربی و شرقی
- مناطق کوهستانی و مرتفع فلات مرکزی
- مناطق کوهپایه ای فلات مرکزی
- مناطق صحرائی

اظهار نظر مولوی، بعنوان یک فرد غیرپزشک

نرم نرمک گفت شهر تو کجاست	که علاج درد هر شهری جداست
و اندر آن شهر از قرابت کیستت	خویشی و پیوستگی با چیستت
دست بر نبضش نهاد و یک به یک	باز می پرسید از جور فلک
زان کنیزک از طریق داستان	باز می پرسید حال دوستان